

14. august 2019

Til statsminister Erna Solberg

Vi, 20 norske forfattere og kulturarbeidere, slutter oss til Redd Barna appell: **Hent barna hjem!**

Norske barn sitter internert i Syria med fare for sin helse, sikkerhet og sitt liv. Forholdene i leirene blir beskrevet som umenneskelige, med rapporter om svært dårlige helsetilstander hos barna. Krigsskader og traumer, vann- og insektbårne sykdommer, luftveisinfeksjoner og undernæring rammer mange. Konfliktnivået er høyt, og barna er ikke trygge. De lever under forhold som minner mer om noe vi kjenner fra mørke øyeblikk i historien, enn vår moderne samtid.

Vi er svært bekymret for den kritiske situasjonen barna befinner seg i. Vi oppfordrer regjeringen på det sterkeste til å snarlig hente hjem de norske barna og deres mødre som ber om hjelp.

Vi forstår dilemmaene regjeringen er stilt overfor i denne saken. Samtidig er det nettopp i slike krevende historiske tider at regjeringen må stå støtt på de sterke humanitære og menneskerettslige verdiene Norge er tuftet på.

Vi er på ingen måte blinde for det faktum at mødrene har tatt dårlig valg. Heller ikke at det kan være en sikkerhetsrisiko forbundet med kvinnene som reiste for å slutte seg til IS.

Likevel mener vi argumentene for å hente dem hjem er sterkere enn for å la dem bli:

- Norge har et spesielt humanitært og moralsk ansvar for å hente barna hjem og legge til rette for at de får en trygg oppvekst i Norge. Dette vil være i tråd med forpliktelsene i Stortingsmelding nr.12 (2010-2011) om bistand til nordmenn i utlandet. Den sier at akutte og alvorlige saker der liv og helse står på spill, som kan innebære brudd på menneskerettighetene og som involverer mindreårige, skal prioriteres.
- Å la barna forbli i leirene, fordi mødrene ikke vil gi dem fra seg, vil være å behandle barna som en forlenget arm av sine foreldre. Dette vil være et brudd på synet på barn vi har i Norge, som egne individer med selvstendige rettigheter. Det vil bryte kraftig med prinsippet vi ellers følger om at samfunnet trer inn med hjelp dersom foreldre ikke klarer å ivareta sine barn.
- For å kunne hjelpe barna, må vi la mødrene få reise hjem sammen med barna og bli straffeforfulgt i Norge. Kurdiske selvstyremyndigheter uttaler at de ikke tillater at barn blir hentet uten at mødrene blir med tilbake til hjemlandet. Flere mødre sier at de har blitt stilt overfor et umulig valg, og at de ikke ønsker å gi fra deg barna sine. Den eneste løsningen for å hjelpe barna, er altså å hente mødrene hjem sammen med dem.
- Valget mødrene er gitt om å gi fra seg sine barn, kan ikke gjøres fritt i den ekstremt vanskelige situasjonen i leirene. Det vil derfor bryte med både FNs barnekonvensjon og Menneskerettighetskonvensjonens bestemmelser om retten til et familieliv. Det bryter også med prinsippet om barnets beste, da en dramatisk adskillelse fra sin eneste omsorgsperson vil kunne virke ytterligere traumatiserende. Vi ber i stedet regjeringen om å sikre at det gjennomføres gode vurderinger av hva slags omsorg som er til barnets beste når de har kommet tilbake til Norge og vurderingen kan gjøres på en faglig forsvarlig måte.

- Norge må ta ansvar også av hensyn til de andre barna i leirene. Hjelparbeidet er svært vanskelig, med for lite ressurser. Norge er et av 40 land med borgere i leirene. Det vil lette situasjonen for alle de andre at Norge og andre repatrierer sine borgere.
- Det er sterke sikkerhetsmessige grunner til å hente mødrene hjem sammen med barna sine. Barna er i fare for å bli ytterligere radikalisert om de vokser opp i miljøet de nå er i. Det er også stor fare for straffefrihet for kvinnene. Selv om man skulle få enighet om en internasjonal straffedomstol, vil det ta lang tid før den er etablert. Erfaringer fra slike domstoler tilsier at det er lite sannsynlig at mødrene vil bli stilt for retten, da de ofte konsentrerer seg om de største krigsforbryterne. I Norge, derimot, har vi en lov mot å være tilsluttet en terrororganisasjon, så å hente dem til Norge vil kunne være den eneste måten å sikre at mødrene faktisk straffefølges.
- FN ber Norge hente barna og kvinnene hjem. Michelle Bachelet, FNs høykommissær for menneskerettigheter, har sagt at barna må rehabiliteres og beskyttes og at kvinnene må stilles for en rett der internasjonale rettsprinsipper er gjeldende. Lederen for FNs barnefond, Unicef, Henrietta Fore, har sagt at barna er traumatiserte og ikke bør skilles fra sine mødre.

Vi – 20 norske forfattere, musikere og kulturarbeidere – gir vår stemme til dette oppropet. Vi ber Regjeringen om å ta til fornuft, vise humanitet og gjøre alt som står i dens makt for å hente hjem uskyldige barn. Disse barna har ikke gjort noe galt. De skal ikke straffes for foreldrenes misgjerninger. Vi kan ikke la norske barn lide og i verste fall dø.

Hent barna hjem sammen med sine mødre nå. Det haster!

Signert av:

Agnes Ravatn, forfatter
 Alexander Mørk-Eidem, regissør
 Alf van der Hagen, forfatter
 Bjørn Eidsvåg, musiker
 Dag Solstad, forfatter
 Edvard Hoem, forfatter
 Erik Hillestad, produsent
 Jan Kjærstad, forfatter
 Jostein Gaarder, forfatter
 Leif Ove Andsnes, musiker
 Linn Ullmann, forfatter
 Maja Lunde, forfatter
 Maria Kjos Fonn, forfatter
 Marianne Beate Kielland, musiker
 Tom Egeland, forfatter
 Tor Åge Bringsværd, forfatter
 Tore Rem, forfatter og professor
 Vibeke Tandberg, kunstner
 Vigdis Hjorth, forfatter
 William Nygaard, forlegger